

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 519/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, Jarmočná 2264/3, Šaľa, proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu č. k. 4 Tp 3/2021 z 20. júla 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tost 34/2021 z 3. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 40, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4, ako aj čl. 6 ods. 1, resp. čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. 4 Tp 3/2021 z 20. júla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie špecializovaného súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tost 34/2021 z 3. augusta 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenia a sťažovateľa prepustil na slobodu, uplatňuje si primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav vecí:

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava ČVS: PPZ-7/NKA-BA4-2021 z 29. januára 2021 bol sťažovateľ obvinený z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe, ako je uvedený v uznesení o vznesení obvinenia. Uznesením špecializovaného súdu z 5. februára 2021 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom samotná väzba začala sťažovateľovi plynúť 2. februára 2021. Upozornením v zmysle § 206 ods. 6 Trestného poriadku zo 16. marca 2021 bolo vznesené obvinenie sťažovateľovi z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku aj o súbeh s pokračovacím zločinom machinácie pri verejnom obstarávaní podľa § 266 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Najvyšší súd uznesením č. k. 1 Tost 14/2021 z 1. júna 2021 zmenil dôvody väzby u sťažovateľa tak, že väzbu mal vykonávať iba z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Následne uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava ČVS: PPZ-7/NKA-BA4-2021 zo 16. júna 2021 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku aj pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Vzhľadom na rozšírenie obvinenia podal dozorujúci prokurátor 25. júna 2021 návrh na zmenu dôvodov väzby a na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní do 2. decembra 2021. Sťažovateľ žiadosťou z 8. júla 2021 opätovne žiadal o prepustenie z väzby.

3. Napadnutým uznesením špecializovaný súd predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa do 2. decembra 2021, zmenil dôvody väzby tak, že sťažovateľ bude vykonávať väzbu z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku, zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a zamietol aj žiadosť dôveryhodných osôb o nahradenie väzby prijatím záruky, žiadosť manželky sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou. Ďalej neprijal písomný sľub sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného poriadku a nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. Po podaní sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného súdu rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosti sťažovateľa aj dozorujúceho prokurátora zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vo vzťahu k vzneseniu ďalšieho obvinenia proti nemu zo 16. júna 2021 a následnému rozhodovaniu o jeho väzbe vyčíta konajúcim súdom, že neskúmali adekvátne tzv. materiálne dôvody väzby vo vzťahu k rozšíreniu jeho obvinenia. Podstata tohto nového obvinenia spočíva v tom, že sťažovateľ spolu s obvineným [REDAKOVANÉ] a obvineným [REDAKOVANÉ] mali vytvoriť organizovanú skupinu, pričom sa dohodli na vytvorení štruktúry schránkových spoločností

na účely ovládania obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá participovala na zmluvách s Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“). Sťažovateľ poukazuje na to, že najvyšší súd založil materiálny dôvod väzby vo vzťahu k vznesenému obvineniu zo 16. júna 2021 na tom, že ho podporujú výpovede obvinených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ ale tvrdí, že z výpovede obvineného [REDAKOVANÉ] vyplýva, že sťažovateľ nemal nikdy nič spoločné so žiadnou spoločnosťou zo schémy uvedenej v bode 1 uznesenia o vznesení obvinenia zo 16. júna 2021, t. j. nie je a nebol vlastníkom, resp. konečným užívateľom výhod týchto spoločností. Sťažovateľ sa preto domnieva, že súdy rozhodujúce o jeho väzbe v rozpore s vykonaným dokazovaním vyhodnotili výpoveď obvineného [REDAKOVANÉ] v prospech naplnenia materiálneho dôvodu jeho väzby. Sťažovateľ kritizoval aj to, ako konajúce súdy „uverili“ výpovedi obvineného [REDAKOVANÉ] (faktickým vlastníkom cyperskej spoločnosti [REDAKOVANÉ] je sťažovateľ, pozn.), aj keď jej podľa jeho názoru odporovali výpoveď obvineného [REDAKOVANÉ] (ktorý tvrdil, že pri zakladaní a správe spoločnosti [REDAKOVANÉ] konal na základe pokynov syna sťažovateľa, a nie samotného sťažovateľa, pozn.) a listinné dôkazy týkajúce sa vlastníctva uvedenej cyperskej spoločnosti. Najvyšší súd teda podľa sťažovateľa nedal vôbec odpoveď na jeho námietku proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu, ktorou namietal založenie materiálneho dôvodu jeho väzby vo vzťahu k rozšíreniu obvinenia zo 16. júna 2021. Uvedeným postupom konajúcich súdov teda mali byť porušené práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru.

5. Vo vzťahu k rozšíreniu svojich väzobných dôvodov o kolúznú väzbu sťažovateľ spochybňoval tvrdenie konajúcich súdov o ekonomickom prepojení medzi ním a jeho synom, a to tak, že v prípade platby 3,7 milióna eur na účet jeho syna išlo o vyplatenie dividend z investičného fondu. Sťažovateľ ďalej zdôraznil, že v súvislosti s predmetnou transakciou bolo vylúčené akékoľvek podozrenie z trestnej činnosti, a preto nemôže byť ani dôvodom jeho kolúznej väzby. Tiež podotkol, že proti jeho synovi nebolo vznesené obvinenie. Ďalej poukázal na okolnosť, že vyšetrowanie týkajúce sa informačných systémov spoločnosťou [REDAKOVANÉ] pre finančné riaditeľstvo trvá už 6 mesiacov a niektoré záujmové osoby stále neboli vypočuté. Takisto kritizoval aj svoju údajnú prepojenosť na bližšie nekonkretizované osoby participujúce na páchaní tejto trestnej činnosti. Tiež poukázal, že dôvody, ktoré viedli konajúce súdy k nenaplneniu tzv. preventívnej väzby eliminujú podľa neho aj dôvody kolúznej väzby, pretože obava z pokračovania v predmetnej trestnej činnosti je eliminovaná aj novým zložením vládnuceho politického spektra. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že z výroku napadnutého uznesenia špecializovaného súdu nevyplýva, že by sa rozšírený dôvod (kolúznej) väzby vzťahoval aj na skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie 16. júna 2021. Táto procesná situácia podľa sťažovateľa znamená, že sťažovateľovi bola odňatá teoretická možnosť napadnúť na prvom stupni súdu výrok s konkrétnym skutkovým dôvodom väzby. Najvyšší súd síce v napadnutom uznesení skonštatoval, že rozšírenie dôvodov väzby sa viaže výlučne na nové skutočnosti týkajúce sa vznesenia nového obvinenia zo 16. júna 2021, ale k jeho námietke iba uviedol, že skutková zmena je obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia. V uvedenom postupe videl sťažovateľ porušenie svojho práva na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy), ako aj čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru.

6. K predĺženiu väzby do 2. decembra 2021 sťažovateľ namieta, že špecializovaný súd odôvodnil predĺženie lehoty väzby a návrh na zmenu dôvodov väzby spolu a nerozdelene. Sťažovateľ preto tvrdí, že nevie presne zistiť dôvody predĺženia svojej väzby. Napriek tomu sťažovateľ tvrdí, že

odôvodnenie (špecializovaného súdu, pozn.) predĺženia lehoty väzby je iba všeobecné, keď poukazuje na obsah § 76 ods. 3 Trestného poriadku a na potrebu vypočutia ďalších osôb ([REDACTED]), ktoré podľa sťažovateľa nesúvisia s konštrukciou vyšetrovaných skutkov, z ktorých je podozrivý. Zároveň špecializovaný súd podľa sťažovateľa neuviedol, aké konkrétne úkony majú byť vykonané vo veci jeho trestného stíhania, čím nie sú uvedené konkrétne úkony, ktorých vykonanie má odôvodniť predĺženie jeho väzby. Najvyšší súd v napadnutom uznesení rovnako neposkytol bližšie vysvetlenie dôvodov predĺženia lehoty väzby, iba sa všeobecne stotožnil s argumentáciou špecializovaného súdu. To, že sťažovateľ nevie zistiť z napadnutých uznesení dôvody na predĺženie lehoty svojej väzby, považuje za porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru.

7. Pri útekovej väzbe sťažovateľ poukázal na rozdielny prístup orgánov činných v trestnom konaní pri obvinenom [REDACTED], ktorý sa na rozdiel od sťažovateľa po vznesení obvinenia nevrátil na územie Slovenskej republiky a neposkytol informácie o svojom pobyte. Na to nadviazal tým, že ak nie je v útekovej väzbe obvinený [REDACTED], o to menej je relevantná v jeho prípade. Za nesprávny považuje aj záver konajúcich súdov, ktoré pri posudzovaní jeho útekovej väzby poukazovali na okolnosť, že územie Slovenskej republiky opustil po vykonaní procesných úkonov s [REDACTED]. Sťažovateľ pritom tvrdí, že odišiel kvôli zhoršenému zdravotnému stavu a o výsluchu [REDACTED] sa ani nemal ako dozvedieť. Sťažovateľ opakovane zdôrazňuje, že útekovú väzbu vylučuje aj jeho dobrovoľný návrat na Slovensko. Sťažovateľ preto dôvodí, že napadnuté rozhodnutia sú vo vzťahu k útekovej väzbe arbitrárne a vnútorne protirečivé. Sťažovateľ zároveň uvádza, že po 6 mesiacoch trvania väzby má právo, aby súdy poskytli iné odôvodnenie útekovej väzby ako jeho zdravotné pobyty v zahraničí a jeho jazykové schopnosti. Takýto iný dôvod, na ktorý poukázal najvyšší súd (zahraničné možnosti sťažovateľa s ohľadom na zakladanie obchodných spoločností na Cypre, Malte, v Českej republike a inde, pozn.), ale sťažovateľ považoval za neprípustný, pretože popiera akúkoľvek prepojenosť jeho osoby s predmetnými obchodnými spoločnosťami naviazanými na spoločnosť [REDACTED]. Uvedené výhrady podľa sťažovateľa predstavujú porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru.

8. K nenahradeniu svojej väzby sťažovateľ nesúhlasí s tým, že súdy nepovažovali jeho zhoršený zdravotný stav za výnimočnú okolnosť relevantnú pre nahradenie jeho väzby. Poukázal pritom na to, že jeho zlý zdravotný stav už dvakrát vylúčil jeho účasť na výsluchu pred súdom. Uvedená okolnosť nielenže ilustruje porušenie jeho práva na zákaz neľudského zaobchádzania a na ochranu zdravia, ale zasahuje aj do výkonu jeho práva na obhajobu a prerokovanie veci v jeho prítomnosti. Uvedené okolnosti predstavujú podľa sťažovateľa porušenie čl. 16 ods. 2, čl. 40, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 3, čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru.

9. Napokon sťažovateľ konštatuje, že najvyšší súd porušil aj jeho právo na prezumpciu nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, keď v napadnutom uznesení uviedol, že skutky, pre ktoré boli vznesené obvinenia sťažovateľovi a iným osobám, boli spáchané. Taktiež špecializovaný súd mal v rozpore s prezumpciou nevinoty vo vzťahu k sťažovateľovi uviesť, že sa mal dopustiť trestného činu v rámci organizovanej skupiny, pričom doterajším vyšetrovaním sú ustálení traja páchatelia, ktorí mali konať v rámci tejto skupiny (sťažovateľ, [REDACTED], pozn.).

10. Sťažovateľ na záver svojej ústavnej sťažnosti uviedol, že 12. júla 2021 doručil ústavnému súdu ústavnú sťažnosť, ktorá smerovala proti rozhodnutiam súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 29. apríla 2021. Táto ústavná sťažnosť bola evidovaná pod sp. zn. Rvp 1436/2021 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi z 3. senátu ústavného súdu. Z dôvodu, že ide rovnakého sťažovateľa a týka sa rovnakého spisového materiálu, sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd z dôvodu hospodárnosti spojil prejednanie jeho aktuálnej sťažnosti s konaním o jeho skôr podanej ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1436/2021.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu [čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru], práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru), práva na obhajobu [čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru], práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti (čl. 48 ods. 2 ústavy), prezumpcie neviny (čl. 50 ods. 2 ústavy) a práva na ochranu zdravia, resp. porušovanie zákazu neľudského zaobchádzania a mučenia (čl. 16 ods. 2 a čl. 40 ústavy, ako aj čl. 3 dohovoru) napadnutými uzneseniami špecializovaného súdu a najvyššieho súdu.

12. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

K porušeniu označených práv napadnutým uznesením špecializovaného súdu:

13. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

14. Zmyslom a účelom už uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý

nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnuté uznesenie špecializovaného súdu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe sťažovateľom podanej sťažnosti. Konanie o tejto sťažnosti bolo skončené napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením špecializovaného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením špecializovaného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde]. V ďalších bodov odôvodnenia tohto uznesenia sa preto ústavný súd zaoberal namietaným porušením sťažovateľom označených práv vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

K porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

1. K napadnutému porušeniu čl. 6 ods. 1 a čl. 5 ods. 3 dohovoru:

16. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľný v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru.

17. Obdobným spôsobom ústavný súd poukazuje na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [napr. *Stephens v. Malta* (č. 2) č. 33740/06, bod 58], podľa ktorej je čl. 5 ods. 3 dohovoru aplikovateľný na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“ (t. j. na prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby). Procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru. Na prípad sťažovateľa, u ktorého išlo o nasledujúcu previerku zákonnosti väzby – sťažnosť proti predĺženiu lehoty väzby, resp. rozšírenie väzobných dôvodov, teda aplikovateľný nie je (m. m. II. ÚS 81/2017, IV. ÚS 333/2021).

2. K materiálnym dôvodom väzby s ohľadom na rozšírenie obvinenia pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti:

18. Námietka sťažovateľa v tejto časti spočívala v spochybňovaní výpovede obvineného [REDAKOVANÉ] a vo vlastnej interpretácii výpovede obvineného [REDAKOVANÉ]. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že táto námietka sťažovateľa zasahuje do hodnotenia dôkazov, ktoré v konečnom meradle prináleží výlučne súdu rozhodujúcemu o vine a treste v konaní nasledujúcom po podaní

obžaloby (ak by eventuálne bola podaná), keď sa vykonávajú všetky zadovážené dôkazy v ich komplexnosti. Oproti tomu súdy rozhodujúce o väzbe môžu hodnotiť konkrétne dôkazy iba vo vzťahu k existencii podozrenia zo spáchania trestného činu u konkrétnej osoby. Dôvodnosť podozrenia predpokladá existenciu faktorov alebo informácií, ktoré by objektívnemu pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že by konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, s tým, že takáto dôvodnosť závisí vždy od súhrnu všetkých okolností konkrétneho prípadu. Najvyšší súd považoval dôvodnosť trestného stíhania u sťažovateľa za plne opodstatnenú, pretože dosiaľ zabezpečené dôkazy sú spôsobilé dostatočne odôvodniť existenciu podozrenia z konania, ktoré sa mu kladie za vinu v uznesení o vznesení obvinenia zo 16. júna 2021 a napokon i v uznesení z 29. januára 2021 (strany 7 a 8 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

19. Z už spomínaných dôkazov vyplýva: Obvinený [REDACTED] 26. júla 2013 založil spoločnosť [REDACTED], [REDACTED], Česká republika, [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“), v ktorej predsedom predstavenstva sa stal obvinený [REDACTED] a podpredsedom predstavenstva obvinený [REDACTED]. Následne 7. februára 2014 obvinený [REDACTED] zabezpečil založenie spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“), a 29. septembra 2014 zabezpečil založenie spoločnosti [REDACTED] [REDACTED], Cyprus, [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“), ktorej riaditeľom a jediným akcionárom je obvinený [REDACTED]. Finančné riaditeľstvo v období od roku 2014 do roku 2019 uhradilo spoločnosti [REDACTED] sumu 59 408 981,60 eur. Z účtu spoločnosti [REDACTED] boli postupne v prospech účtu [REDACTED] spoločnosti [REDACTED] vedeného v [REDACTED] Česká republika zrealizované platby v celkovej výške 19 887 439,30 eur v zmysle prílohy A k distribučnej zmluve z 26. júla 2013. Z účtu [REDACTED] spoločnosti [REDACTED] vedeného v [REDACTED] Česká republika v prospech účtu [REDACTED] spoločnosti [REDACTED] vedeného v [REDACTED] Česká republika boli v mene eura zrealizované platby na základe distribučnej/licenčnej zmluvy v celkovej výške 16 477 004,26 eur. Z účtu [REDACTED] spoločnosti [REDACTED] vedeného v [REDACTED] Česká republika boli vo forme dividend a refundácie dane v prospech účtov obvineného [REDACTED] zrealizované platby, a to na účet [REDACTED] vedený v [REDACTED], 30. augusta 2016 vo výške 764 928 eur, 29. novembra 2016 vo výške 1 000 000 eur, 16. januára 2017 vo výške 507 656 eur, 30. marca 2017 vo výške 1 500 000 eur a 8. februára 2018 vo výške 1 200 000 eur, a v prospech účtu [REDACTED] vedeného v banke v [REDACTED], Spojené arabské emiráty, 17. júna 2019 platba vo výške 200 000 eur, 8. júla 2019 platba vo výške 800 000 eur a 18. novembra 2019 platba vo výške 442 398 eur, ktoré predstavujú celkovú sumu 6 414 982 eur, a platby v prospech účtu [REDACTED] spoločnosti [REDACTED] vedeného v [REDACTED] Česká republika 29. novembra 2016 v sume 764 928 eur, 29. novembra 2016 v sume 1 000 000 eur, 18. januára 2017 v sume 507 656 eur, 9. mája 2018 v sume 200 000 eur, 9. júla 2019 v sume 1 250 000 eur, čo predstavuje celkovú sumu 3 722 584 eur, kde po vrátení 6/7 korporátnej dane akcionárom v zmysle maltských daňových zákonov dostal [REDACTED] sumu v celkovej výške 7 726 915 eur a spoločnosť [REDACTED] v celkovej výške 5 854 445 eur (strany 4 a 6 napadnutého uznesenia špecializovaného súdu). Hoci

vzhľadom na právomoc mohol ústavný súd posudzovať iba namietané porušenie označených práv vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, pri jeho posudzovaní musel zohľadniť aj odôvodnenie napadnutého uznesenia špecializovaného súdu. Tieto z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08).

20. Ani sám sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti netvrdí, že v rámci už opísanej schémy konal obvinený ■■■■■ sám za seba, ale uznáva, že konal ako právnik na základe klientskych pokynov od jeho syna (uvedené navyše vyplýva aj z listinných dôkazov, pozn.). Vo vzťahu k ekonomickému prepojeniu medzi sťažovateľom a jeho synom konajúce súdy poukázali na platbu medzi nimi v rádo vo miliónoch eur, resp. na spoločné miesto kancelárií. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené stotožňuje s názorom najvyššieho súdu, že na základe už uvedených skutočností možno konštatovať relevantné podozrenie proti sťažovateľovi, čím je daný aj materiálny dôvod väzby. K argumentom, ktoré predstavujú obranu sťažovateľa, ústavný súd dodáva, že ako aj najvyšší súd správne konštatoval, táto smeruje proti jeho konečnej vine, no vo vzťahu k podozreniu k jeho osobe, resp. pre účely rozhodovania o jeho väzbe, je neefektívna. Inými slovami, tvrdenie sťažovateľa, že obvinený ■■■■■ nepostupoval v už opísanej schéme na základe jeho klientskych pokynov, ale na základe pokynov jeho syna (s ktorým je podľa konajúcich súdov ekonomicky prepojený), nie je spôsobilé spochybniť samotné podozrenie proti sťažovateľovi vo vzťahu k jeho obvineniu zo 16. júna 2021. V tomto kontexte výpovede obvinených ■■■■■ a ■■■■■ nie sú vo vzájomnom napätí, ale zakladajú odôvodnené podozrenia proti sťažovateľovi, ako to konštatoval aj najvyšší súd v napadnutom uznesení.

21. Konštatovanie materiálnej podmienky väzby zo strany konajúcich súdov vo vzťahu k rozšíreniu obvinenia sťažovateľa zo 16. júna 2021 je preto podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné a udržateľné, resp. najvyšší súd adekvátnym spôsobom zareagoval na námietku sťažovateľa, ktorý spochybňoval existenciu tejto materiálnej podmienky vo svojej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu.

3. Ku kolúznej väzbe a rozšíreniu dôvodov väzby:

22. K rozšíreniu dôvodov väzby najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol: *„zmena skutkových dôvodov väzby sa nevyhnutne nemusí odraziť vo výroku rozhodnutia, postačujúce je aj skutkové vymedzenie v jeho odôvodnení, čo zároveň plne korešponduje so zachovaním práva obvineného na obhajobu vrátane práva využiť opravný prostriedok proti takémuto rozhodnutiu. Ustanovenie § 76 ods. 8 Tr. por. prioritne rieši celkovú lehotu väzby pri trestnom stíhaní pre viac trestných činov. Toto ustanovenie dáva súdu fakultatívnu možnosť, aby na podklade návrhu prokurátora zmenil dôvody väzby za účelom stanovenia jej maximálnej lehoty v závislosti od typovej závažnosti trestného činu (prečin, zločin, resp. obzvlášť závažný zločin). V prejednávanej veci sa celková lehota väzby odvíja od skutočnosti, že ide o obzvlášť závažný zločin, a to už od počiatku trestného stíhania, preto vznesenie obvinenia pre ďalší obzvlášť závažný zločin na počítanie celkovej lehoty väzby nemá vplyv. Dôvody väzby boli v predmetnej veci zmenené na podklade ustanovenia § 79 ods. 2 Tr. por., ktoré neukladá súdu povinnosť zahrnúť skutkovú zmenu do výroku rozhodnutia, rovnako takúto povinnosť expressis verbis neukladá ani aplikované ustanovenie § 76 ods. 8 Tr. por. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia (špecializovaného súdu, pozn.) je zrejmé, že rozšírenie dôvodov väzby o § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. sa viaže výlučne na nové skutočnosti vyplývajúce z uznesenia o vznesení obvinenia zo 16. júna 2021 (posledný skutok), skutková zmena je teda*

obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia, pričom je zároveň imanentnou súčasťou zmeny väzobných dôvodov, ktoré boli konštatované vo výroku rozhodnutia.“

22.1. Bolo by vhodnejšie, aby už súd prvého stupňa (sudkyňa pre prípravné konanie) vymedzil vzťah rozšírenia dôvodov väzby adresne k jednotlivým skutkom, pre ktoré bolo v čase rozhodovania súdu vznesené obvinenie, pričom vo vzťahu k novo vznesenému (16. júna 2021) obvineniu je relevantný procesný režim len podľa § 73 ods. 8 Trestného poriadku (skutkový rozsah vymedzenia dôvodov väzby pri novo vznesenom obvinení alebo pri spojení trestných vecí), nie aj podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku (ten je relevantný pre skorší rozsah vzneseného obvinenia, ktorý už bol podkladom pre rozhodovanie o väzbe v prípravnom konaní). Pre prieskum ústavného súdu je však materiálne podstatné, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu jednoznačne (ako súčasť jeho *ratio decidendi*) vyplýva, že (v súlade s odôvodnením napadnutého uznesenia špecializovaného súdu) sa dôvod kolúznej väzby viaže výlučne na rozšírenie predmetu trestného stíhania sťažovateľa novo vzneseným obvinením (na rozdiel od dôvodu útekovej väzby, ktorý je pre ďalší priebeh konania pri prelínaní sa aplikácie naostatok označených ustanovení Trestného poriadku daný aj vo vzťahu k obvinením už skôr pokrytým skutkom a aktuálne sa týka všetkých trestných činov, pre ktoré sa proti sťažovateľovi vedie trestné stíhanie). To však neznamená, že doterajší dôvod útekovej väzby by nebol pre pôvodne vznesené obvinenie (ktorého sa týkalo skoršie rozhodovanie o väzbe) zvýraznený novo vzneseným obvinením pre iný skutok (konkrétna skutočnosť podporujúca obavu z útoku obvineného), aj ak by k rozhodnutiu podľa § 76 ods. 8 Trestného poriadku nedošlo (čo neplatí pre dôvod kolúznej väzby, ktorá sa týka obavy z marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie výlučne v rozsahu vzneseného obvinenia, ktoré bolo podkladom pre rozhodovanie o väzbe, pozn. – k tejto problematike pozri aj IV. ÚS 402/2021, bod 33.1).

23. K už uvedenému ústavný súd iba dodáva, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu efektívne napadol aj konkrétne skutkové dôvody jeho väzby (okrem iného aj materiálnu podmienku väzby viažucu sa na rozšírené obvinenie zo 16. júna 2021), na ktoré najvyšší súd v napadnutom uznesení relevantným spôsobom odpovedal. Ústavný súd teda v tomto smere neidentifikoval žiadnu možnosť porušenia sťažovateľovho práva na obhajobu.

24. Vo vzťahu k samotnej formálnej podmienke kolúznej väzby najvyšší súd, ale aj špecializovaný súd zdôraznili, že vyšetrovanie vo vzťahu k obvineniam vzneseným sťažovateľovi 16. júna 2021 je vo svojej počiatkovej fáze, pričom sú naplánované výsluchy väčšieho počtu osôb, na ktoré by mohol sťažovateľ uplatniť svoj vplyv. Počiatková fáza tiež znamená, že okruh osôb zapojených do vyšetrovanej trestnej činnosti, a teda ani plánovanie výsluchov nemôžu byť definitívne. Ústavný súd teda súhlasí, že popri identifikovaných osobách (napr. ██████████) existuje logicky predpoklad potreby vypočutia aj dosiaľ neidentifikovaných osôb. Zároveň ale zdôrazňuje, že predpoklad na naplnenie formálnej podmienky kolúznej väzby je v tomto prípade suma okolností a faktov, ako ju definovali konajúce súdy, pričom okrem potreby ďalších výsluchov prihliadli aj na organizovaný aspekt trestnej činnosti, ktorá mala prebiehať so zapojením väčšieho okruhu osôb aj so zapojením blízkej rodiny, dobu, počas ktorej mala byť trestná činnosť páchaná, výšku legalizovaných príjmov a dlhodobú snahu zatajiť existenciu týchto príjmov. Ústavný súd súhlasí s názorom najvyššieho súdu, že už uvedené okolnosti vo svojej komplexnosti naplňajú formálnu podmienku kolúznej väzby sťažovateľa, a to s dôrazom na počiatkovú fázu trestného stíhania na základe uznesenia o vznesení obvinenia zo 16. júna 2021.

25. K ďalším námietkam sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že samotná ekonomická prepojenosť medzi sťažovateľom a jeho synom neznamena, že finančné transakcie medzi nimi by mali byť nelegálne, a preto ani samotná okolnosť, že jeho synovi nebolo vznesené obvinenie, nevylučuje potenciálne kolúzne správanie sťažovateľa nielen voči jeho synovi. Rovnako je nesprávna aj sťažovateľova námietka, že absencia dôvodov preventívnej väzby znamená neexistenciu dôvodov kolúznej väzby. Kolúzia (ovplyvňovanie svedkov) je okolnosťou, ktorá je úplne odlišná od pokračovania v trestnej činnosti a v kontexte trestného stíhania proti sťažovateľovi nie je žiadnym spôsobom závislá od aktuálneho politického zloženia vládnej koalície. Inými slovami, aj keby obvinená osoba nemala reálnu možnosť pokračovať v špecifickej trestnej činnosti, stále môže mať s ohľadom na svoje možnosti, resp. situáciu, v ktorej sa nachádza, dosah na ovplyvňovanie konkrétnych svedkov.

26. Napokon ak sťažovateľ poukazuje na dĺžku trestného konania, ústavný súd konštatuje, že kolúzna väzba sťažovateľa sa týka jeho obvinenia zo 16. júna 2021 (bezprostredne predtým bol len v útekovvej väzbe, v ktorej je aj naďalej, pozn.), preto jeho poukazovanie na šesťmesačnú dĺžku trestného konania vo vzťahu ku kolúznej väzbe nie je relevantné.

4. K útekovvej väzbe a predĺženiu dôvodov väzby:

27. K predĺženiu lehoty väzby najvyšší súd uviedol, „že odôvodnenie predĺženia lehoty väzby nemožno oddeľovať od ostatných okolností veci, na ktoré súd poukázal v rozhodnutí v iných súvislostiach, ale treba ho vnímať ako celok. Skutočnosť, že odôvodnenie napadnutého uznesenia v tejto časti nezodpovedá predstavám obvineného, neznamena, že nie je postačujúce alebo že je vecne nesprávne.“. Ústavný súd zároveň podotýka, že špecializovaný súd na strane 7 napadnutého rozhodnutia poskytol stručný prehľad plánovaných úkonov v predmetnom trestnom konaní, pričom poukázal na predpoklad orgánov činných v trestnom konaní, že v rámci takto predĺženej lehoty (2. december 2021) bude vyšetrowanie a celé prípravné konanie ukončené. Zároveň na potrebu vykonania konkrétneho dokazovania odkazuje aj na iných miestach napadnutého uznesenia (napr. na strane 20 poukazuje na prebiehajúce znalecké skúmanie mobilných telefónov a USB kľúčov vydaných nielen sťažovateľom, ale aj obvinenými [REDAKOVANÉ]). Ústavný súd sa preto nemohol stotožniť s námietkami sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti, že z napadnutých uznesení nevedel zistiť dôvody predĺženia jeho väzby, resp. že v nich absentujú konkrétne úkony, ktoré majú byť vykonané vo veci jeho trestného stíhania.

28. Pri útekovvej väzbe najvyšší súd zdôraznil, že na jej dôvodoch sa od posledného rozhodovania (1. jún 2021) nič nezmenilo, pričom zopakoval, že „podstatnými skutočnosťami pre túto konštatáciu sú naďalej vysoký trest, ktorý obvinenému hrozil ešte pred rozšírením obvinenia, ale najmä ktorý mu hrozí teraz pri zohľadnení ďalšieho skutku a pri existencii podozrenia zo spáchania dvoch obzvlášť závažných trestných činov, ďalej skutočnosť, že obvinený sa viackrát počas roka zvykol zdržiavať v zahraničí na rôznych miestach, a to spolu s rodinou, preto sa v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu javí ako bezproblémová realizácia jeho odchodu z územia Slovenskej republiky v akomkoľvek čase, a to nielen z hľadiska jeho osobných, jazykových a finančných možností, ale i s ohľadom na jeho zdravotný stav, ktorý by mohol mať pôvod tiež v prebiehajúcom trestnom stíhaní. Orientácia na zahraničné možnosti je napokon zrejmá aj z posledného skutku, ku ktorému malo dôjsť na základe vzájomnej dohody obvineného a ostatných dotknutých osôb, keď sídla a účty sporných spoločností boli zakladané na Malte, Cypre, v Českej

republike a na iných miestach. V neposlednom rade možno poukázať aj na skutočnosť, že obvinený už územie Slovenskej republiky opustil, a to po vykonaní procesných úkonov s [REDAKOVANÉ], čo je hodné zreteľa bez ohľadu na to, že sa následne vrátil. Okrem iného z tohto konania možno vyvodzovať, že s odchodom aj počas prebiehajúceho konania nemá žiaden problém, pohyb v zahraničí je bežnou súčasťou jeho života a v prípade prepustenia na slobodu by bolo len otázkou svedomia, či obvinený svoje možnosti využije k tomu, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. Jeden zrealizovaný návrat nemôže vylúčiť takéto konanie v budúcnosti, hoci jeho pozitívum je nesporné.“.

29. Ústavný súd nemôže súhlasiť so sťažovateľovým tvrdením, že po uplynutí 6 mesiacov je potrebné, aby konajúce súdy predniesli nový dôvod jeho útekovej väzby. Pre tento typ väzby platí, že ak jej pôvodné dôvody trvajú (spolu s materiálnymi podmienkami, pozn.), tak je stále aktuálna, navyše v dotknutom prípade bolo najvyšším súdom v predmetnej súvislosti zdôraznené aj novo vznesené obvinenie opäť pre obzvlášť závažný zločin. Už citované zhrnutie podľa ústavného súdu obsahuje všetky relevantné aspekty, ktoré sú dôležité pre posúdenie existencie formálneho dôvodu útekovej väzby sťažovateľa. Vo vzťahu k porovnávaniu situácie sťažovateľa s obvineným [REDAKOVANÉ] (ktorý nie je väzobne stíhaný, pozn.) ústavný súd dodáva, že pre rozhodovanie o útekovej väzbe konkrétneho obvineného nie je relevantné alebo dôležité hodnotenie situácie iných obvinených (spoluobvinených) v trestnom konaní.

5. K nahradeniu väzby a porušeniu práva na prezumpciu neviny:

30. Pri posudzovaní využitia náhradných väzobných inštitútov najvyšší súd vychádzal z toho, že „náhradné väzobné inštitúty a s nimi súvisiace opatrenia (obmedzenia, povinnosti, prípadne i monitorovanie) majú svoje limity, a pri pomerovaní hroziacich rizík a záruk s ohľadom na sledovaný cieľ, má za to, že hroziace riziká podstatne prevažujú nad zárukami, ktoré môžu poskytnúť. Náhradné inštitúty nie sú schopné zabrániť absolútne všetkým nežiaducim aktivitám, ktoré v danom prípade prichádzajú do úvahy, aj pri dodržaní pravidiel ich použitia, resp. pri ich kumulácii, a izolácia obvineného v tomto štádiu konania má svoj význam najmä z hľadiska popretrhania väzieb a kontaktov, ktoré by mohli umožniť naplnenie dôvodov útekovej, či kolúzne väzby v ďalšom konaní a ktoré nie je možné dosiahnuť stíhaním na slobode. Na dôvažok nemožno opomíňať ani skutočnosť, že pri obzvlášť závažnom zločine možno väzbu nahrádzať len vo výnimočných prípadoch (§ 80 ods. 2, § 81 ods. 2 Tr. por.), ktoré v predmetnej veci neboli zistené a medzi ktoré nemožno zaradiť ani zdravotný stav obvineného, ktorý bez ohľadu na jeho príčiny, nie je dôvodom na prepustenie z väzby (R 63/1993). Sociálny komponent, na ktorý sa obvinený odvoláva, je len jednou zo zložiek jeho možnej liečby (aj to len pomocnej), ktorá mu musí byť prvotne poskytnutá príslušným špecialistom.“.

31. Už uvedené závery najvyššieho súdu sú podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné a udržateľné. Ústavný súd súhlasí s názorom najvyššieho súdu, že pomocný komponent liečby sťažovateľa nemožno v tomto štádiu trestného stíhania nadradiť nad záujem na komplexom vyšetrení trestnej činnosti. Rovnako ústavný súd konštatuje, že zdravotný stav sťažovateľa nemožno v tomto kontexte považovať automaticky za výnimočnú okolnosť odôvodňujúcu nahradenie väzby. Výnimočné okolnosti prípadu sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a určitých okolností prípadu. Dôležitou okolnosťou pri posudzovaní tohto znaku môže byť to, či sa páchatel' mal dopustiť obzvlášť závažného trestného činu v afekte, resp. v situácii, keď mohla byť znížená schopnosť ovládať jeho konanie (primerane pozri R 111/1999, resp. R 41/1994). Dlhodobá

a cieľavedomá činnosť, z ktorej je sťažovateľ v tomto prípade obvinený, preto neponúka dostatočný podklad na posúdenie jeho zdravotného stavu ako výnimočnej okolnosti na nahradenie väzby. Ústavný súd preto nemohol konštatovať v prípade väzby sťažovateľa ani porušenie jeho práva na ochranu zdravia, resp. zákazu neľudského zaobchádzania. Napokon k námietke, že jeho zhoršený zdravotný stav zasahuje v konečnom dôsledku aj do jeho práva na obhajobu, ústavný súd konštatuje, že iba neprítomnosť sťažovateľa na niektorých úkonoch trestného konania, resp. na výsluchu pri rozhodovaní o jeho väzbe (z dôvodov na jeho strane) nezakladá porušenie jeho práva na obhajobu, resp. práva na prejednanie veci v jeho prítomnosti. A to obzvlášť v prípade, keď je sťažovateľ právne zastúpený, pričom podania jeho právneho zástupcu (adresované nielen ústavnému súdu) sú na vysokej profesionálnej úrovni.

32. Ústavný súd opätovne nemohol v súvislosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu konštatovať ani porušenie prezumpcie nevinoty. Slovné zvraty, ktoré vyčíta sťažovateľ konajúcim súdom („... mal dopustiť v rámci činnosti skupiny... mali konať v rámci tejto skupiny...“), pri štandardnom a logickom výklade celkom zrozumiteľne vyjadrujú (len) podozrenie, a teda nie konštatovanie viny vo vzťahu k sťažovateľovi. Rovnako samotné konštatovanie najvyššieho súdu, že dôkazná situácia a doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky tak, ako boli vymedzené v uzneseniach o vznesení obvinenia, boli spáchané, vychádza zo znenia § 71 ods. 1 Trestného poriadku a predstavuje jednu z materiálnych podmienok väzobného stíhania. Samotné konštatovanie jednej zo zákonných podmienok väzobného stíhania taktiež nie je spôsobilé porušiť prezumpciu nevinoty sťažovateľa.

33. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

34. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru (resp. v prípade čl. 5 ods. 3 dohovoru a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že sa vecne nevzťahujú na okolnosti sťažovateľovho väzobného stíhania) a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, resp. postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

35. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutých väzobných rozhodnutí, prepustenie sťažovateľa na slobodu, primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov právneho zastúpenia).

K návrhu na spojenie veci s konaním o predošlej ústavnej sťažnosti sťažovateľa:

36. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti navrhoval, aby ústavný súd z dôvodu hospodárnosti konania spojil konanie o tejto jeho ústavnej sťažnosti s jeho predošlou ústavnou sťažnosťou

zaevidovanou na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 1436/2021. Vo veci sp. zn. Rvp 1436/2021 (medzitým prijatej na ďalšie konanie a vedenej pod sp. zn. III. ÚS 523/2021) sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou zo 7. júla 2021 napádal rozhodnutia špecializovaného súdu (z 12. mája 2021) a najvyššieho súdu (z 1. júna 2021) o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 29. apríla 2021. Ústavný súd podotýka, že po rozhodnutí najvyššieho súdu z 1. júna 2021 (1 Tost 14/2021) bol sťažovateľ vo väzbe iba z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (t. j. úteková väzba). Túto okolnosť reflektovala aj ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca aj proti tomuto rozhodnutiu najvyššieho súdu z 1. júna 2021 (sťažovateľ napádal iba podmienky útekovvej väzby).

37. Medzitým ale došlo k ďalšiemu vývoju v sťažovateľovej trestnej veci. Uznesením zo 16. júna 2021 bolo sťažovateľovi rozšírené obvinenie z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku aj pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti. Na žiadosť dozorujúceho prokurátora špecializovaný súd napadnutým uznesením (z 20. júla 2021) okrem iného predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa do 2. decembra 2021, zmenil dôvody väzby tak, že sťažovateľ bude vykonávať väzbu z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku (t. j. úteková aj kolúzna väzba).

38. Z uvedeného skutkového opisu je zrejmé, že v čase podania ústavnej sťažnosti zo 7. júla 2021 (ktorá bola doručená ústavnému súdu 12. júla 2021 a zaevidovaná pod Rvp 1436/2021) sťažovateľ nemohol mať vedomosť o nasledujúcich rozhodnutiach konajúcich súdov o jeho väzbe, ktoré napadol touto (neskoršou) ústavnou sťažnosťou. Navyše zo samotného obsahu týchto dvoch ústavných sťažností je zrejmé, že obsahujú diametrálne odlišnú argumentáciu (okrem niektorým argumentov smerujúcim proti útekovvej väzbe, resp. proti záverom konajúcich súdov o nenahradení väzby – ktoré sťažovateľ vznáša opakovane od začiatku jeho väzobného stíhania, pozn.), čo je vcelku pochopiteľné, pretože v konečnom dôsledku smerujú proti rozličným rozhodnutiam a vzhľadom na rozšírenie obvinení proti sťažovateľovi spochybňujú tiež podozrenia týkajúce sa odlišných trestných činov kladených sťažovateľovi za vinu. S poukazom na vyššie uvedené by preto spojenie uvedených ústavných sťažností nebolo v záujme hospodárnosti konania a preto ústavný súd ani nemal relevantný dôvod rozhodovať o ich spojení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu